

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะมาถึง การศึกษาที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองของประเทศ จะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมของประเทศ ทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้

การศึกษาอบรมภาคบังคับ เป็นการศึกษารัฐได้กำหนดเป็นแนวนโยบายการศึกษาของรัฐไว้ว่า "การศึกษอบรมภาคบังคับในสถานศึกษาของรัฐ จะต้องจัดให้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน และโดยทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพ" (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535) โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 90 ของปริมาณเด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทั้งหมดของประเทศ ในการจัดการควบคุม และกำกับระบบการประถมศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย คือ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน คงสภาพอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้ สามารถประกอบอาชีพได้ตามควร แก้วัย มีคุณธรรม มีจริยธรรม ตลอดจนดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) รวมทั้งการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ สติยภาพ และเตรียมความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในทุกพื้นที่ และจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักการและข้อบ่งชี้ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2533

เพื่อสนองนโยบายด้านความเสมอภาคทางการศึกษา และการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาล ให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และทักษะอาชีพเพียงพอต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536)

การจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้นจะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ การวางแผนนับเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ที่จะเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

การวางแผน เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เป็นงานสำคัญยิ่งในกระบวนการบริหารและการจัดการของหน่วยงานและระบบบริหารทั้งระบบ รายละเอียดที่แสดงไว้ในแผนจะเป็นเค้าโครงของสิ่งที่คาดว่าจะต้องปฏิบัติจัดทำในอนาคต เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดมุ่งหมาย บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวางแผนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการบริหารที่สำคัญ ซึ่งนักบริหารจะขาดเสียมิได้ในการใช้บริหารงานของหน่วยงานหรือองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การวางแผนจึงมีความสำคัญต่อการบริหารเป็นอย่างยิ่ง ถ้าขาดการวางแผนก็ยากที่กิจกรรมทุกชนิดจะดำเนินไปได้ดีอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

การวางแผนเป็นขั้นตอนสำคัญในการบริหาร เป็นเครื่องมือพัฒนางานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้บริหารที่ละเลยการวางแผน ถึงแม้จะเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีความสามารถสูงก็ตาม มักพบว่าต้องประสบความยุ่งยากในการบริหารอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะขาดการคิด การพิจารณาล่วงหน้า ขาดการคาดการณ์ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ขาดการเตรียมการ

ทำงานในอนาคต และขาดการเตรียมการใช้กำลังทรัพยากรให้เกิดผลมากที่สุด

ในทางปฏิบัติ การวางแผนจะพยายามค้นหาและกำหนดวิธีทำงาน และกำหนดสิ่งที่คาดหวังว่าจะต้องปฏิบัติในอนาคต คือกำหนดว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร และให้ใครทำ จึงจะสำเร็จผลในสิ่งที่ต้องการนั้นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อองค์กรหรือหน่วยงานมากที่สุด

การวางแผนเป็นความพยายามขององค์กรในการกำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติจัดทำในอนาคต เพื่อให้ตอบสนองต่อภารกิจ ปัญหา ความต้องการการพัฒนาให้ดีที่สุด ให้เหมาะสมที่สุด และมีประสิทธิภาพสูง ภายใต้อำนาจจำกัดของทรัพยากรและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยมีความสำเร็จและการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นหัวใจสำคัญ ดังนั้น การกำหนดสิ่งที่จะปฏิบัติจัดทำในอนาคตจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ซึ่งผู้บริหารหรือหัวหน้างานเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะถึงแม้ว่าจะมีคณะทำงานเข้ามาช่วยปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ของการวางแผนก็ตาม การตัดสินใจเลือกกิจกรรมการวางแผน ตลอดทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินงานล้วนเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารทั้งสิ้น

การวางแผนที่ประสบผลสำเร็จ เป็นส่วนสำคัญของความมีประสิทธิภาพและความสำเร็จของผู้บริหาร และองค์กร ถึงแม้ว่าผู้บริหารจะดำเนินการในหน้าที่การบริหารอื่น ๆ ได้อย่างดีก็ตาม แต่อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ต้องการอย่างดีที่สุด ถ้าหากว่าผู้บริหารไม่ได้เป็นนักวางแผนที่ดี ความต้องการการวางแผนเกิดขึ้นในทุกระดับการบริหาร การวางแผนทำให้องค์กรต้องรวมจุดสนใจอยู่ที่เป้าหมายขององค์กร ทำให้การใช้ประโยชน์และการประสานทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นแนวทางอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้กิจการสามารถระบุถึงเป้าหมาย และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรได้

อุทัย บุญประเสริฐ (2532) กล่าวว่า การวางแผนการศึกษาในวงกว้าง จะเป็นเรื่องของความเป็นเครื่องมือของผู้บริหาร ในการเตรียมการ ในการกำหนดและในการจัดการศึกษาให้แก่ทุกคน ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกวัย และทุกอาชีพในแต่ละสังคม ทั้งในระบบและนอกระบบ

การวางแผนการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพราะการวางแผนจะเป็นกลไกที่ช่วยให้มีการคิดค้นหาอย่างมีเหตุผล ในการเลือกทิศทางที่จะพัฒนาการศึกษา เป็นการคิดหาทางเลือกที่มีหลักเกณฑ์ในการพัฒนา ช่วยให้ประหยัดทรัพยากรและใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด การวางแผนจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามแผนการศึกษาชาติได้นั้น จะต้องมีการวางแผนการศึกษาตั้งแต่ระดับกระทรวง จนถึงระดับโรงเรียน

การบริหารงานของหน่วยงานในระดับต่าง ๆ ตามโครงสร้างของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ถือได้ว่า "โรงเรียน เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการนำนโยบาย นำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กโดยตรง" หน่วยงานระดับอื่น ๆ จึงเป็นหน่วยงานที่คอยให้การดูแล ช่วยเหลือ และส่งเสริมให้โรงเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดเท่านั้น

การบริหารและการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในปัจจุบัน โรงเรียนถือเป็นหน่วยงานย่อยหน่วยงานหนึ่งจึงจำเป็นต้องยึดถือระเบียบปฏิบัติต่างๆ เช่นเดียวกับส่วนราชการอื่น ๆ และจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติและหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพที่สูงขึ้นตามนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ขณะเดียวกันก็ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นด้วย

โรงเรียนประถมศึกษาจะสามารถบริหารและจัดการโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้นั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเห็นว่า วิธีที่ดีที่สุดคือ การจัดทำแผน เพราะขบวนการวางแผนนั้น เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารอยู่แล้ว การจัดทำแผนตั้งแต่ก่อนเริ่มปีการศึกษา และนำมาปฏิบัติระหว่างปีการศึกษา จะช่วยให้การปฏิบัติงานสำเร็จและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526)

ด้วยการตระหนักในบทบาท หน้าที่ และความสำคัญของโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติการเรียนการสอนโดยตรง การศึกษาของชาติจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นสำคัญ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้เน้นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนให้เกิดผลยิ่งขึ้น โดยได้วางแผนจัดดำเนินการโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2527 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531) กิจกรรมที่สำคัญของโครงการคือ การอบรมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั่วประเทศ

การอบรมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษานั้น เนื้อหาวิชาที่ถือว่าเป็นแก่นสารที่สำคัญอย่างส่วนหนึ่ง คือ เรื่องการวางแผนโรงเรียน ซึ่งมีสาระครอบคลุมในเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การวางแผน การดำเนินการตามแผนและการประเมินผล เหตุผลที่กล่าวว่าเป็นเนื้อหาในส่วนนี้มีความสำคัญยิ่งก็เพราะว่า การวางแผนเป็นพื้นฐานในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดดังที่ อุกฤษ บัญประเสริฐ (2532) ได้กล่าวไว้ว่า

การบริหารไม่ว่าจะเป็นการบริหารรูปแบบใด ในองค์การใดก็ตาม ถ้าไม่มีการวางแผนแล้ว มักจะประสบปัญหา อุปสรรคและความยุ่งยากในการบริหารอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะขาดการคิดพิจารณาล่วงหน้า ขาดการคาดการณ์ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ขาดการเตรียมการสำหรับการทำงานในอนาคต ขาดการเตรียมการใช้กำลังทรัพยากรให้เกิดผลมากที่สุด ถ้ามีการวางแผนที่ดี มีประสิทธิภาพ การบริหารตามแผนจะช่วยให้เกิดการประหยัดทั้งกำลังคน เงิน เวลา และทรัพยากรอื่น ๆ ช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทางที่แน่นอน ดำเนินการได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพสูง รู้ขั้นตอนในการดำเนินงานค่อนข้างชัดเจน ช่วยให้การตรวจสอบควบคุมคนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาในฐานะที่เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการใช้แผนเป็นเครื่องมือ จึง

ต้องมีความรู้ ความสามารถในการวางแผน

ซึ่งความคิดนี้ตรงกับแนวคิดของसनานจิตร์ สุนทรทรัพย์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2524) ที่กล่าวว่า "ในการพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ และทักษะในการวางแผน"

จากการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า การใช้แผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน การจัดการศึกษาของโรงเรียน ของกลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ดังนั้น แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) จึงได้วางนโยบายปรับปรุงการบริหารและการนิเทศให้มีประสิทธิภาพโดยเน้นให้ทุกหน่วยงานใช้แผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานสำหรับการนิเทศการศึกษา มีการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีมาตรการให้ทุกหน่วยงานใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ (แผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ)

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ให้การศึกษาระดับพื้นฐานแก่ประชาชนทุกคน และเป็นหน่วยงานปฏิบัติการเรียนการสอนโดยตรง การศึกษาของชาติ จะบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นสำคัญ การวางแผนจึงมีบทบาทต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้มีนโยบายกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน จัดทำแผนบริหารโรงเรียนในรูปแบบของแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนจึงต้องสนองนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ด้วยการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งแผนดังกล่าวประกอบด้วยแผนงานต่าง ๆ 6 แผนงาน คือ แผนงานวิชาการ แผนงานบุคลากร แผนงานกิจการนักเรียน แผนงานอาคารสถานที่ แผนงานธุรการและการเงิน และแผนงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526)

ในปัจจุบันแม้ว่าหน่วยงานทุกระดับจะมีการวางแผนและจัดทำแผน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน แต่ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถนำแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้มีสาเหตุสำคัญ 4 ประการคือ

1. หน่วยงานทุกระดับยังขาดการประสานแผนที่เป็นระบบ
2. หน่วยงานทุกระดับยังขาดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามและการประเมินผลแผนที่มีประสิทธิภาพ
3. หน่วยงานเกือบทุกระดับยังขาดความสมบูรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศเพื่อการวางแผน
4. บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะเรื่องการวางแผน

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526)

จากการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพบว่าปัญหาผลสัมฤทธิ์ของการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ ปัญหาการเข้าชั้นยังมีอัตราค่อนข้างสูง นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วไม่สามารถคงสภาพอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้ เหล่านี้ เป็นผลจากการบริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ เพราะผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญในการควบคุม กำกับ ดูแลการจัดการศึกษา และปัญหาที่เกิดจากผู้บริหารโรงเรียนมีหลายประการ แต่ปัญหาที่สำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ ความสามารถ และไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน เมื่อวางแผนบริหารโรงเรียนแล้ว มักจะไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมากนัก ทำให้การบริหารไม่มีกรอบแนวทางที่แน่นอน เป็นเพียงปฏิบัติกิจวัตรประจำวันปกติเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี เป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกองกองหนึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีโรงเรียนในความรับผิดชอบ 849 โรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 16 อำเภอ สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ 2 กิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียน 107 กลุ่มโรงเรียน จำนวนครู

10,258 คน จำนวนนักเรียน 184,962 คน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ,2536)

การจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ได้ดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีภารกิจหลักสำคัญคือ รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาล การจัดการศึกษามีปัญหาหลายประการ แต่ปัญหาที่สำคัญคือปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบางกลุ่ม ประสิทธิภาพยังต่ำกว่าเป้าหมาย เช่น กลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพชีวิตจากการประเมินคุณภาพนักเรียนได้เฉลี่ยร้อยละ 68.20 จากเป้าหมายร้อยละ 70 และกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพได้ร้อยละ 78.07 จากเป้าหมายร้อยละ 80 ปัญหาไม่สามารถเกณฑ์เด็กเข้าเรียนได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้คือสามารถเกณฑ์เด็กเข้าเรียนได้เพียงร้อยละ 99.10 จากเป้าหมายร้อยละ 100 ปัญหา นักเรียนตกชั้นเฉลี่ยถึงร้อยละ 1.01 จากเป้าหมายไม่เกินร้อยละ 1 ปัญหาการขาดแคลนครู ปัญหาการขาดการพัฒนาบุคลากร ปัญหาการจัดทำแผนบริหารโรงเรียน และการนำแผนไปปฏิบัติ และปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวสำนักงานการประถมศึกษาได้พยายามดำเนินการศึกษาหาสาเหตุเพื่อนำมาแก้ไขให้หมดสิ้นไป และจากการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวางแผนบริหารโรงเรียน ขาดการควบคุมกำกับและติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ แม้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปีตามนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทุกปี และได้รับการอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนมาแล้ว แต่ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดทำแผนบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนบริหารโรงเรียนซึ่งมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงได้จัดทำโครงการอบรมประสิทธิภาพการวางแผนบริหารโรงเรียนขึ้น เพื่อดำเนินการอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี, 2536) แต่การที่จะดำเนินการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการ

ประจำปีให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนตามโครงการดังกล่าวยังไม่มีการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอันเป็นสิ่งแรกที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบจะต้องกระทำอย่างเป็นทางการก่อนการดำเนินการอบรม เพราะการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเป็นการศึกษาหาข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน โดยการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ สภาพแวดล้อมในการทำงานหรือรวบรวมผลงานเพื่อให้ได้ข้อมูลมาพิจารณาตัดสินว่าควรใช้รูปแบบและวิธีการใด ซึ่งการประเมินความจำเป็นในการฝึกอบรมอาจได้ผลที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการฝึกอบรมอย่างที่คาดหวังก็ได้ เช่น การให้ความช่วยเหลือการนิเทศงาน การจัดทำคู่มือหรือการสัมมนา ข้อเสนอพิเศษต่าง ๆ เป็นต้น

ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร จึงได้คิดค้นรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การให้ไปศึกษาดูงาน การใช้เครื่องมือช่วยเหลือ การจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน รูปแบบวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ จะช่วยให้บุคลากรมีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นและลดความสูญเสียในการทำงาน แต่การที่ผู้บริหารหน่วยงานจะตัดสินใจเลือกทางใดนั้น การประเมินความต้องการจำเป็นในขั้นต้นจะทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการตัดสินใจใช้รูปแบบที่เหมาะสม และคุ้มค่าที่สุด หากผลการศึกษามีผลชี้ชัดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือทักษะในการปฏิบัติงานแล้ว การจัดการฝึกอบรมก็เป็นวิธีที่วิธีหนึ่ง ที่ช่วยให้บุคลากรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพราะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีในเรื่องที่ฝึกอบรมโดยเฉพาะอันจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2535)

การดำเนินการจัดให้มีการประเมินความต้องการจำเป็นก่อนการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนประถมศึกษา ยังทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบระดับความรู้ ความเข้าใจ ของผู้บริหารโรงเรียนในทุกตำแหน่งว่ามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในขั้นตอนและเนื้อหาสาระใด อยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด

ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามโครงการ ผูกอบรมของหน่วยงาน

จากหลักการและเหตุผล ปัญหา อุปสรรค และผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับยังไม่เคยมีการศึกษาวิจัยทำนองนี้ในเรื่องการวางแผนมาก่อน ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องต่อการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนโดยตรง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการผูกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบข้อมูลและเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยส่วนรวมทราบระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของตนเอง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และสามารถชี้แจงแผนปฏิบัติการในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ ประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการผูกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ประธานกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ซึ่งประจำการอยู่ในตำแหน่งในปีการศึกษา 2536 เท่านั้น
2. การวิจัยครั้งนี้จะทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี แล้วนำมาประเมินหาความต้องการจำเป็นในการผูกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปี แก่ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีขอบข่ายเนื้อหา ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน

ปฏิบัติการประจำปี ตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526) ดังนี้

1. การเตรียมการวางแผน (Preparation)
 - 1.1 การประชุมคณะกรรมการโรงเรียน
 - 1.2 การพิจารณาแนวทางและกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างกว้าง ๆ
 - 1.3 การพิจารณาเกณฑ์ในการตัดสินใจ ตัดสินใจ กำหนดทางเลือก และจัด

ลำดับความสำคัญของแผนงานและโครงการต่าง ๆ

- 1.4 การเตรียมข้อมูล
- 1.5 การเตรียมบุคลากร

2. การวางแผน (Planning)

- 2.1 การประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนและจัดทำแผน
- 2.2 การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจำเป็น
- 2.3 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
- 2.4 การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- 2.5 การจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณ
- 2.6 การกำหนดวิธีดำเนินการ
- 2.7 การกำหนดให้มีการควบคุม ติดตาม และประเมินผล

3. การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

- 3.1 การนำร่างแผนปฏิบัติการเสนอเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- 3.2 เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว เตรียมบุคลากร เทคนิควิธีการ และทรัพยากร

แบ่งงานและมอบหมายงาน

- 3.3 ปฏิบัติตามแผนฯ หรือปฏิทินปฏิบัติงานที่กำหนดไว้
- 3.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน

4. การติดตามและประเมินผล (Follow-up and evaluation)

- 4.1 การติดตามระหว่างปฏิบัติ
- 4.2 การประเมินการปฏิบัติงาน

4.3 การจัดระบบรายงาน

4.4 การจัดทำรายงาน

4.5 การนำข้อมูลไปประกอบพิจารณาในปีต่อไป

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การสำรวจเพื่อพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างสภาพการณ์ที่มุ่งหวังกับสภาพการณ์ที่เป็นจริงในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่มีระบบแบบแผน ซึ่งมุ่งที่จะพัฒนาบุคลากรให้มี ความรู้ ความชำนาญ และเจตคติของบุคคลากร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลากรมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น และมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

แผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนบริหารโรงเรียนประจำปีการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติให้ดำเนินการ

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมปีที่ 6 หรือชั้นเด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือชั้นเด็กเล็กถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา และหัวหน้าสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ประธานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาให้แก่ผู้อำนวยการ ผู้ช่วย

ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ และประธานกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี สำนักงานคณะกรรมการการประ
ถมศึกษาแห่งชาติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผน
ปฏิบัติการประจำปีแก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดร-
ธานี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีทราบระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำ
ปีของตนเอง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และสามารถใช้แผนปฏิบัติการในการบริหารโรงเรียน
ให้เกิดประสิทธิภาพประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ในปีการศึกษา 2536 ตำแหน่งครูใหญ่ จำนวน 251 คน
อาจารย์ใหญ่ จำนวน 559 คน ผู้อำนวยการ 29 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 291 คน
และประธานกลุ่มโรงเรียน จำนวน 107 คน รวมทั้งสิ้น 1,237 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาคำแหน่งครูใหญ่ จำนวน
63 คน ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ 140 คน ผู้อำนวยการ จำนวน 7 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
จำนวน 73 คน และประธานกลุ่มโรงเรียนจำนวน 107 คน รวมทั้งสิ้น 390 คน ในจำนวนกลุ่ม
ตัวอย่าง 390 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างเจาะจงผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ประธานกลุ่มโรงเรียนทุกคน
จำนวน 107 คน และเจาะจงโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 73 โรงเรียน

จำนวน 73 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีจำแนกโรงเรียนตามตำแหน่งของผู้บริหาร กระจายทุกอำเภอ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลาก เพื่อให้ได้ผู้บริหารโรงเรียนกระจายทุกตำแหน่ง ทุกอำเภอ ขนาดกลุ่มตำแหน่งละร้อยละ 25 ใช้ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และประธานกลุ่มโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเจาะจง เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจของผู้บริหารตามข้อบ่งชี้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่ง แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

- 1) การเตรียมการวางแผน
- 2) การวางแผน
- 3) การปฏิบัติตามแผน
- 4) การติดตามและประเมินผล

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ตามข้อบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รวมถึงเอกสารงานวิจัย พร้อมทั้งสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนบริหารโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นแนวทางและโครงสร้างของเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ตามเนื้อหาและขอบข่าย โดยครอบคลุมกรอบความคิด และขอบข่ายการวิจัย

2.2.4 นำเครื่องมือ คือแบบสอบถาม และแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ที่สร้างเสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 นำแบบสอบถามและแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจที่แก้ไขปรับปรุง แล้ว นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

2.2.6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนซึ่งไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างประชากรที่จะวิจัยแล้วนำมาวิเคราะห์

2.2.7 คัดเลือกข้อทดสอบและปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อทดสอบอีกครั้งหนึ่ง

2.2.8 นำข้อทดสอบฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิต วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ขอความอนุเคราะห์ให้ ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอให้ดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ส่งแบบทดสอบคืนไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี และผู้วิจัย ไปปรับแบบทดสอบที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 ข้อมูลด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการโรงเรียนของ ผู้บริหาร วิเคราะห์โดยใช้มัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน รวมเป็นรายบุคคลตามกลุ่มตำแหน่งและวิเคราะห์เป็นรายชั้นตอนการวางแผนและเป็นรายข้อ เพื่อ

หาระดับความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน และหาระดับความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละชั้นตอน โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1970) ดังนี้

4.2.1 นำคะแนนเต็มทั้งหมดมาแบ่งเป็นช่วงคะแนน (ระดับความรู้ความเข้าใจคะแนนเต็มทั้งหมด 50 คะแนน) ออกเป็น 5 ส่วนเท่า ๆ กันคือ

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปี น้อยที่สุด คือ ช่วงคะแนนระหว่าง 0.00-10.00

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปี น้อย คือ ช่วงคะแนนระหว่าง 10.01-20.00

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ปานกลาง คือ ช่วงคะแนนระหว่าง 20.01-30.00

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปี มาก คือ ช่วงคะแนนระหว่าง 30.01-40.00

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปี มากที่สุด คือ ช่วงคะแนนระหว่าง 40.01-50.00

4.2.2 นำช่วงคะแนนของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นได้ดังนี้

ช่วงคะแนนระหว่าง 0.00-10.00 แสดงว่า มีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับมากที่สุด

ช่วงคะแนนระหว่าง 10.01-20.00 แสดงว่า มีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับมาก

ช่วงคะแนนระหว่าง 20.01-30.00 แสดงว่า มีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนนระหว่าง 30.01-40.00 แสดงว่า มีความต้องการ
จำเป็นในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีใน
ระดับน้อย

ช่วงคะแนนระหว่าง 40.01-50.00 แสดงว่า มีความต้องการ
จำเป็นในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีใน
ระดับน้อยที่สุด

แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

5. การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยลำดับขั้นตอนของการนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์
ขอบเขตของการวิจัย คำนียามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธี
ดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประกอบด้วยทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
เครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยนำเสนอในรูปตาราง
ประกอบคำบรรยาย

บทที่ 5 สรุป และอภิปรายผล

ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการ
การวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก